Ekoton

červenec 2026

Newsletter EVVO pro Královéhradecký kraj

Milé čtenářky, milí čtenáři,

environmentální vzdělávání stojí na sdílení zkušeností, nápadů a vzájemné inspiraci. Právě proto vám přinášíme další výběr novinek, příkladů dobré praxe a pozvánek z Královéhradeckého kraje i od našich partnerských organizací. Děkujeme, že společně rozvíjíte vzdělávání pro udržitelnější budoucnost, a přejeme příjemné čtení.

V tomto čísle najdete

Když se hraje o obnovu přírody
Jak vzniká Národní plán obnovy přírody a proč je důležité, aby se do jeho přípravy zapojovali odborníci, neziskové organizace i veřejnost.

Jak učí zahrady o klimatu
Představujeme nový vzdělávací kurz zaměřený na klimatické vzdělávání v zahradách a zkušenosti z jeho pilotního ověřování.

Nový miniseriál o místně zakotveném učení v Evropě
Inspirativní videa ukazují, jak propojit výuku s místem, kde žáci žijí, a jak rozvíjet kolegiální podporu mezi učiteli.

Místně zakotvené učení pro širokou veřejnost
Muzea, knihovny či komunitní centra jako místa, která pomáhají rozvíjet vztah lidí ke svému okolí a posilovat místní komunity.

KAPRADÍ 2026 a KAPRADÍČKO 2026
Pozvánka na tradiční setkání aktérů environmentálního vzdělávání v Královéhradeckém kraji.

Cena EVVO
Hledáme kandidáty na Cenu za přínos ekologické výchově v Královéhradeckém kraji.

Kalendář akcí
Přehled exkurzí, seminářů, workshopů a dalších akcí organizací působících v oblasti EVVO v Královéhradeckém kraji.

Když se hraje o obnovu přírody

Je to, jako když dostanete perfektní přihrávku, ale vy místo abyste ji efektivně využili, váháte, sice ji zpracujete, ale… A na tribunách zavládlo nadšení, protože ti fotbalově myslící fandové spolehlivě rozpoznali šanci, která se tu nabídla, ovšem kde nic tu nic.

Tak takhle nějak by se dala popsat výchozí situace okolo Národního plánu obnovy přírody (NPOP), projektu sjednocené Evropy, který má pomoci těžce zkoušené přírodě kontinentu a každé členské zemi, a to koordinovaně, s využitím vzájemně porovnatelných parametrů a s cíli vytyčenými až do poloviny tohoto století. Jak k tomu uvádí web ministerstva životního prostředí: „Evropská příroda se nachází v alarmující situaci, více než 80 % habitatů je ve špatném stavu. Aby mohl být tento nepříznivý stav napraven a negativní trend zvrácen, je třeba začít okamžitě jednat. Právě NPOP může situaci velmi výrazně pomoci, nastartovat obrat pozitivním směrem a zdraví naší přírody zachránit."

Nuže, projekt byl v rámci Evropské unie odhlasován již v červnu 2024 a Česká republika jej přijala za svůj. Konec konců jde tu o naši přírodu, o naše životní prostředí, a bylo by pošetilé nevyužít nástroje a prostředky, které se zde ke zvýšení biodiverzity a k záchraně jak druhů, tak i přírodně cenných území přímo nabízejí. Takhle to od počátku chápali i ti zmínění fandové, přírodovědní odborníci i laici, kterým současný stav naší přírody leží na srdci. Tady pak můžeme hledat onu motivaci povzbudit a pomoci ministerstvu životního prostředí, pod jehož gesci tento projekt spadá, a které dnes není zrovna v optimální kondici.

Zkrátka do přípravy „národního plánu", jenž má být již začátkem září předložen k posouzení Evropské komisi, se zapojilo vícero zainteresovaných organizací, včetně těch neziskových jako je Hnutí Duha a Česká společnost ornitologická. STUŽ (Společnost pro trvale udržitelný život) využila své konexe a v dubnu tohoto roku uspořádala v Praze, v Informačním centru OSN, k NPOP workshop. Suplovala tak práci ministerstva, konkrétně ohledně participace s veřejností, která je nedílnou součástí procesu tvorby tohoto plánu. Východočeská odnož STUŽ následovala svoji mateřskou organizaci a také ještě v dubnu zorganizovala obdobný workshop v Hradci Králové. A to přímo v prostorách krajského úřadu, na jehož odboru životního prostředí a zemědělství se setkala se vstřícností a pochopením.

A čím se zmíněný workshop vlastně zabýval?

Workshop se věnoval přípravě Národního plánu obnovy přírody (NPOP). Účastníci ve čtyřech pracovních skupinách diskutovali o obnově různých typů ekosystémů – od lesů a zemědělské krajiny přes opylovače až po městskou zeleň. Na základě prvního návrhu NPOP připraveného ministerstvem životního prostředí navrhovali úpravy, doplnění i nová opatření na podporu biodiverzity a obnovy přírody v České republice. Článek v nezkrácené verzi najdete ZDE.

Mirek Petr, Východočeská pobočka STUŽ
mirek.petr@email.cz

Jak učí zahrada o klimatu

Středisko ekologické výchovy SEVER Horní Maršov pilotovalo v jarních měsících kurz, který propojil téma klimatické změny a přírodních zahrad. Vznikl na základě společné práce čtyř organizací v rámci mezinárodního projektu Garden pedagogy in Times of Climate Crisis.

Se 13 vzdělavateli (učiteli a lektory EVVO) nejen z Královéhradeckého kraje jsme se dvakrát na dva dny potkali v Horním Maršově v prostorách DOTEKu a jeho ukázkové přírodní zahrady. Kurz byl postaven na praktických aktivitách, nechyběl odborný vhled do problematiky a odkazy na další užitečné zdroje.

Společně jsme prošli témata:

- Klimatické vzdělávání
- Principy zahradně-klimatického vzdělávání
- Klimatická změna a její projevy v zahradě
- Proklimatická péče o půdu
- Jak na extrémní projevy počasí v zahradě
- Vliv klimatu na biodiverzitu a jak biodiverzitu v zahradě podpořit
- Pěstování v době klimatické změny
- Jak plánovat zahradu odolnou na klimatickou změnu

Účastníci kurz hodnotili velice pozitivně, odváželi si odhodlání měnit jejich vzdělávací zahrady i způsob výuky na nich směrem k většímu zapojení žáků, proklimatické péči či využití dalších aktivních metod výuky. Nás v následujících měsících čeká podrobné hodnocení proběhlých kurzů ve čtyřech zapojených zemích a na základě toho finalizace metodiky kurzu, tak abychom kurz mohli realizovat v dalších letech ještě kvalitněji.

Projekt je podpořený v rámci programu Erasmus+ Evropskou komisí, spolupracujeme na něm s organizací Natur im Garten (z Rakouska), gARTenacademii (z Německa) a slovenským Centrem environmentálných aktivit.

Šárka Škodová, SEVER Horní Maršov
sarka.skodova@ekologickavychova.cz

Nový miniseriál

Místně zakotvené učení v Evropě

Jak může škola více pracovat s místem, kde žáci žijí? Jak zapojit obec a místní komunitu do běžné výuky? A jak v tom mohou učitelé podporovat jeden druhého? Právě na tyto otázky odpovídá nový playlist videí věnovaný místně zakotvenému učení a kolegiální podpoře.

Playlist s 15 videi vznikl v rámci mezinárodního projektu Community as a Classroom – Místně zakotvené učení skrze kolegiální podporu, který ukazuje, že učení nemusí zůstávat jen ve třídě nebo na jednom pedagogovi. Může se odehrávat v reálném prostředí, v obci, krajině i v každodenních situacích, které žáci kolem sebe vidí a zažívají. Miniseriál přibližuje, jak vše začleňovat do každodenní výuky, sdílet zkušenosti, využívat mentoring a zapojovat také vedení školy.

Nový video playlist přináší inspirativní příklady z praxe škol a týmů učitelů napříč Evropou, kteří s místně zakotveným učením pracují.

Podívejte se na playlist a inspirujte se, jak může být komunita skutečnou učebnou:
https://youtube.com/playlist?list=PL9iZsQWuarD810DglnN94IzhZcAJRsn7d&si=3g8mS4I5rPbb6UM6

Doporučujeme například:

- Úvod do místně zakotveného učení
- Jak nastavit kolegiální podporu napříč školou
- Jak vyhodnocovat kolegiální podporu
- Jak zařazovat MZU do více předmětů

Projekt Community as a Classroom je realizován ve spolupráci s partnery z Česka, Slovenska, Rumunska, Polska a Finska a je spolufinancován Evropskou unií v rámci programu Erasmus+. Více o projektu ZDE.

Silvie Kozlovská, SEVER Horní Maršov
silvie.kozlovska@ekologickavychova.cz

Pozvánky

Místně zakotvené učení pro širokou veřejnost

Muzea, knihovny, divadla nebo komunitní centra jsou místa, kam se rádi vracíme, důvěřujeme jim a která formují náš vztah k místu. Zároveň mají velký potenciál stát se hybateli místního dění: propojovat komunitu, posilovat její zapojení a rozvíjet místně zakotvené učení (MZU).

Právě na to se zaměřuje mezinárodní projekt Place-Based Learning: A Path Through Sustainable Communities, v jehož rámci těmto institucím nabízíme seminář zaměřený na MZU.

Seminář pomáhá porozumět principům MZU a přenést je do praxe. Nezaměřuje se jen na teorii, ale především na podporu při tvorbě smysluplných programů. Cílem je rozvíjet nové i dosavadní aktivity tak, aby dlouhodobě prohlubovaly vztah organizace k místní komunitě i samotnému místu.

Znáte organizaci, která by se chtěla zapojit? Pozvěte ji na náš kurz.

Více informací ZDE.

Nový miniseriál

Místně zakotvené učení v Evropě

Jak může škola více pracovat s místem, kde žáci žijí? Jak zapojit obec a místní komunitu do běžné výuky? A jak v tom mohou učitelé podporovat jeden druhého? Právě na tyto otázky odpovídá nový playlist videí věnovaný místně zakotvenému učení a kolegiální podpoře.

Playlist s 15 videi vznikl v rámci mezinárodního projektu Community as a Classroom – Místně zakotvené učení skrze kolegiální podporu, který ukazuje, že učení nemusí zůstávat jen ve třídě nebo na jednom pedagogovi. Může se odehrávat v reálném prostředí, v obci, krajině i v každodenních situacích, které žáci kolem sebe vidí a zažívají. Miniseriál přibližuje, jak vše začleňovat do každodenní výuky, sdílet zkušenosti, využívat mentoring a zapojovat také vedení školy.

Nový video playlist přináší inspirativní příklady z praxe škol a týmů učitelů napříč Evropou, kteří s místně zakotveným učením pracují.

Podívejte se na playlist a inspirujte se, jak může být komunita skutečnou učebnou:
https://youtube.com/playlist?list=PL9iZsQWuarD810DglnN94IzhZcAJRsn7d&si=3g8mS4I5rPbb6UM6

Doporučujeme například:

- Úvod do místně zakotveného učení
- Jak nastavit kolegiální podporu napříč školou
- Jak vyhodnocovat kolegiální podporu
- Jak zařazovat MZU do více předmětů

Projekt Community as a Classroom je realizován ve spolupráci s partnery z Česka, Slovenska, Rumunska, Polska a Finska a je spolufinancován Evropskou unií v rámci programu Erasmus+. Více o projektu ZDE.

Silvie Kozlovská, SEVER Horní Maršov
silvie.kozlovska@ekologickavychova.cz

Pozvánky

Místně zakotvené učení pro širokou veřejnost

Muzea, knihovny, divadla nebo komunitní centra jsou místa, kam se rádi vracíme, důvěřujeme jim a která formují náš vztah k místu. Zároveň mají velký potenciál stát se hybateli místního dění: propojovat komunitu, posilovat její zapojení a rozvíjet místně zakotvené učení (MZU).

Právě na to se zaměřuje mezinárodní projekt Place-Based Learning: A Path Through Sustainable Communities, v jehož rámci těmto institucím nabízíme seminář zaměřený na MZU.

Seminář pomáhá porozumět principům MZU a přenést je do praxe. Nezaměřuje se jen na teorii, ale především na podporu při tvorbě smysluplných programů. Cílem je rozvíjet nové i dosavadní aktivity tak, aby dlouhodobě prohlubovaly vztah organizace k místní komunitě i samotnému místu.

Znáte organizaci, která by se chtěla zapojit? Pozvěte ji na náš kurz.

Více informací ZDE.

Pozvánky

KAPRADÍ 2026

Srdečně vás zveme na 27. setkání škol a institucí Královéhradeckého kraje zabývajících se ekologickou výchovou KAPRADÍ 2026.
Datum a místo konání: **2. 10. 2026**, v prostorách ekocentra A – Rocha (Dobré u Dobrušky)

Téma: **ODOLNOST (Z) PŘÍRODY** – jak ji pěstovat v sobě, komunitě i v krajině.

Těšit se můžete na zajímavé workshopy – jak posilovat svou odolnost i duševní pohodu skrze přírodu, jak zvyšují odolnost dětí na soukromém gymnáziu v Hořicích či v Lize lesní moudrosti. Seznámit se budete moci odolnou zahradou, lesem i obnovou přírody či rozvojem komunitní odolnosti.
Pozvánka včetně podrobné anotace dílen a **přihláška ZDE**.

KAPRADÍČKO 2026

Letošní regionální setkání pedagogů mateřských škol, které podporuje vzájemnou inspiraci, sdílení zkušeností a spolupráci v oblasti environmentální výchovy se uskuteční ve středu **7. 10. 2026**.

Ústřední téma: **Význam vody pro planetu**.

Na akci je nutné se **přihlásit nejpozději do 25. 9. 2026**.
Zároveň s přihláškou si vybíráte i místo v praktických inspirativních dílnách, tak neváhejte a přihlaste se včas, kapacita dílen je limitovaná.

On-line **PŘIHLÁŠKA.**

LETÁK ke stažení.

Hledáme kandidáty na Cenu za přínos ekologické výchově v našem kraji

Znáte pedagoga, školu, neziskovou organizaci nebo jiného aktéra, který dlouhodobě přispívá k rozvoji environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO)? Nebo vás zaujal mimořádný projekt či aktivita, která měla pozitivní dopad na život lidí a přírodu v našem kraji? Nominujte své kandidáty na Cenu za přínos k rozvoji EVVO v Královéhradeckém kraji.

Návrh na nominaci může podat kterákoliv fyzická či právnická osoba zasláním vyplněného formuláře elektronicky na adresu:

jakub.oprsal@ekologickavychova.cz
nejpozději do 6. září 2026.

Cena může být udělena jednotlivci, organizaci či instituci opakovaně, nejdříve ale po pěti letech od předešlého ocenění.

O oceněných bude rozhodovat poradní sbor EVVO Královéhradeckého kraje na základě zaslaných nominací. Ceny budou předány na krajské konferenci EVVO KAPRADÍ 2. října 2026.

Formulář k nominaci naleznete ZDE.

Kalendář akcí

A Rocha-Křesťané v ochraně přírody, o.p.s.

4. července 2026, odchod na vycházku v 9.30
BOTANICKÝ BUFET BEZ ÚČTENKY

Naše botanická vycházka bude směřovat na vrch Špičák. Během cesty si budeme všímat, co kde roste a které rostliny jsou jedlé a čemu se naopak vyhnout. Nebude chybět malá ochutnávka, ale svačinu si raději přibalte, ať nejste odkázáni pouze na chlorofyl. Domů si každý z vás odnese krásnou kytici invazních druhů ovšem jenom do vázy.
Délka trasy: do 3 km
Místo srazu: na křižovatce Plasnice, Úhor (křižovatka cest směr Sedloňov, Deštné, Dobruška)
Vstupné: 100 Kč

17. srpna 2026, od 18 hodin
OCHRANA PŘÍRODY A ADAPTACE KRAJINY NA KLIMATICKOU ZMĚNU

V rámci akce V Dobrém se sejdeme nás čeká poutavá přednáška Davida Čípa o tom, jak příroda zvládá aktuálně probíhající klimatickou změnu, jak můžeme přírodě pomoci, tedy jaká opatření mají smysl v praxi. Dozvíme se také, co může udělat každý z nás – v krajině, obci i na vlastní zahradě.
Místo konání: Ekocentrum Krupárna A Rocha, Dobré 85
Vstupné dobrovolné

18. srpna 2026, od 18 hodin
ZA ROSTLINAMI HORNATÉ GRUZIE

Společně se vydáme na cestu do horských oblastí Gruzie, které patří k botanicky nejzajímavějším regionům světa. Prostřednictvím fotografií a vyprávění Filipa Laštovice se přeneseme do pohoří Velký Kavkaz, dozvíme se mnoho zajímavých poznatků nejen o tamní fauně a floře, ale také o kultuře a historii. Přednáška se koná v rámci akce V Dobrém se sejdeme.
Místo konání: Ekocentrum Krupárna A Rocha, Dobré 85
Vstupné dobrovolné

19. srpna 2026, od 15 hodin
EFEKTIVNÍ ŘEŠENÍ KONFLIKTŮ MEZI ČLOVĚKEM A PŘÍRODOU

V rámci akce V Dobrém se sejdeme se koná inspirativní přednáška o tom, jak lze hledat rovnováhu mezi potřebami člověka a ochranou přírody v jednom z nejznámějších afrických parků – Krugerově národním parku. Přednáška dr. Milana Hluchého nabídne náhled do africké divočiny.
Místo konání: Ekocentrum Krupárna A Rocha, Dobré 85
Vstupné dobrovolné

19. září 2026, odchod na vycházku v 8.15
HOUBAŘSKÁ VYCHÁZKA S MYKOLOGEM PETREM POKORNÝM

Vydejte se s námi na houbařskou vycházku s mykologem. Společně se naučíme poznávat známé i méně obvyklé druhy hub – od těch jedlých, přes nejedlé až po ty, kterým je lepší se zdaleka vyhnout. Mykolog Petr Pokorný vám ukáže, na jaké znaky se při určování spolehnout, poradí s častými omyly a odpoví na všechny otázky. Čeká nás příjemná procházka lesem nabitá praktickými znalostmi.
Místo srazu: Luisino údolí, Deštné v Orlických horách
Vstupné dobrovolné

22.–24. září 2026
VÝSTAVA HUB DOBRUŠKA

Mykologických výstav je na podzim jako hub po dešti. Ta, kterou pořádá ekocentrum A Rocha, se koná v prostorách Rýdlovy vily v Dobrušce. K vidění budou běžné i vzácné druhy hub a po celou dobu výstavy bude přítomen mykolog, který bude připraven zodpovědět všechny vaše dotazy týkající se hub.
Místo konání: Rýdlova vila v Dobrušce
Vstupné dobrovolné

5. října 2026, odchod na vycházku v 8.30
PTAČÍ FESTIVAL

Tradiční podzimní ptačí festival proběhne tentokrát v zámeckém parku v Kvasinách. Během nenáročné procházky budeme v doprovodu zkušených ornitologů pozorovat, určovat a zapisovat jednotlivé ptačí druhy. K vidění bude také ukázka odchytu a kroužkování ptáků. Během procházky bude připraven také pestrý program pro děti. Tato akce se koná ve spolupráci s Českou společností ornitologickou.
Místo konání: Zámecký park Kvasiny a jeho okolí
Vstupné dobrovolné

Bližší informace o akcích na www.arocha.cz.

Kalendář akcí

ZO ČSOP JARO Jaroměř

1.–9. srpna 2026
LETNÍ OLEŠENKA

Vyrazte s námi do podhůří Orlických hor na tradiční letní tábor. Pokosíme a pohrabeme cenné orchidejové louky, užijeme si výlet, přednášky a večery u ohně s partou přátel.
Spát je možné ve vojenském stanu nebo si přivézt vlastní. Jídlo je zajištěno. S sebou je potřeba vlastní ešus, lžíci, hrnek, spacák, karimatku a pracovní oblečení.
Chcete jet s námi? Ozvěte se Romanovi na 604 654 499 nebo na info@skupinajaro.cz.
Místo konání: Rzy v Orlických horách

Bližší informace o akcích na www.jarojaromer.cz a Facebooku Skupiny JARO.

Správa KRNAP, oddělení environmentálního vzdělávání a výchovy Vrchlabí

4. září 2026
MEZINÁRODNÍ NOC PRO NETOPÝRY

Víte, jak má jemná křídla netopýr? Jak moc nahlas křičí? Jaké má zuby? Jak se plete do vlasů? Program o nejbližších příbuzných hraběte Drákuly.
Místo konání: zámek, Vrchlabí
Kontaktní osoba: Kamila Nývltová, 603 912 529, knyvltova@krnap.cz

říjen 2026
KAŠTAŇÁK
Postavte nejkrásnějšího Kaštaňáka – postavičku nebo zvířátko z přírodnin. Soutěž pro děti, zváni jsou i dospělí.
Místo konání: KCEV Krtek, Vrchlabí
Kontaktní osoba: Kamila Nývltová, 603 912 529, knyvltova@krnap.cz

Aktuální nabídku akcí, přesné časy zahájení a další informace k jednotlivým akcím najdete na www.krnap.cz.

SEVER Horní Maršov, o.p.s.

1. července – 31. srpna 2026
PRÁZDNINY NA DOTEKU

Každý den. Pro celou rodinu. Za každého počasí. Rukodělné dílničky, hravá expozice, zážitkové cesty, questy – hledačky, prohlídky kostela, domu DOTEK a přírodní zahrady. Navíc každý čtvrtek jiný zážitek. Programy pro děti i dospělé, komentované prohlídky.

13. září 2026
BRAMBOROVÁ SLAVNOST

Rodinné odpoledne s tvořením, stezkou, dobrým občerstvením nejen z brambor.
Místo konání: DOTEK, Horská 175, Horní Maršov

Bližší informace o akcích na www.dotek.eu a Facebooku Ekocentrum DOTEK.

Muzeum přírody Český ráj z. s.

1. července – 31. srpna 2026
LETNÍ FESTIVAL PŘÍRODY V RÁJI

Audiovizuální programy před muzeem, programy pro letní tábory, večerní pozorování živočichů v zahradě, letní soutěž pro každého, exkurze do Prachovského sedla.
Každou sobotu je muzeum otevřeno až do 20 h.
Místo konání: Muzeum přírody Český ráj, Prachov

18. července 2026
PŘÍBĚHY KAMENŮ

Komentovaná prohlídka Muzea přírody Český ráj a vyprávění o kamenech a kopcích v Českém ráji s ukázkami minerálů a hornin.
Místo konání: Muzeum přírody Český ráj, Prachov

8. srpna 2026
VEJCE A VAJÍČKA

Každé zvířátko má jiné vajíčko, přijďte si je prohlédnout. Můžete se těšit i na komentovanou prohlídka Muzea přírody Český ráj.
Místo konání: Muzeum přírody Český ráj, Prachov

15. srpna 2026, 17.00–22.00
KUDY PROŠEL CÍSAŘPÁN

Vycházka do skal s průvodcem a s vyprávěním příběhů, které se v Prachovských skalách odehrály od druhohor po současnost, doprovod členů tradičních vojenských jednotek, posezení u táboráku.
Místo konání: Prachov

11. října 2026, start v 11 hodin
PODZIMNÍ ŽABÍ BĚH

Rekreační běh na předem odhadnutý čas. Vhodné pro dospělé, děti i rodiny s kočárky.
Místo konání: Prachov, start před muzeem

Bližší informace o akcích na www.mpcr.cz.